

Til lovforslag nr. L 162 og L 163

Folketinget 2015-16

Betænkning afgivet af Social- og Indenrigsudvalget den 00. maj 2016

1. udkast

til

Betænkning

over

I. Forslag til lov om voksenansvar for anbragte børn og unge

II. Forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om folkeskolen

(Konsekvensændringer som følge af lov om voksenansvar for anbragte børn og unge m.v.)

[begge af social- og indenrigsministeren (Karen Ellemann)]

1. Ændringsforslag

Enhedslistens medlemmer af udvalget har stillet 2 ændringsforslag til lovforslag nr. L 162.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslagene blev fremsat den 30. marts 2016 og var til 1. behandling den 8. april 2016. Lovforslagene blev efter 1. behandling henvist til behandling i Social- og Indenrigsudvalget. De to lovforslag L 162 og L 163 er behandlet samlet.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslagene i <> møder.

Høring

Et udkast til lovforslagene har inden fremsættelsen været sendt i høring, og social- og indenrigsministeren sendte den 19. januar 2016 dette udkast til udvalget, jf. SOU alm. del – bilag 135. Den 30. marts 2016 sendte social- og indenrigsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget, et for hvert af lovforslagene.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 11 spørgsmål til social- og indenrigsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger <og politiske bemærkninger>

<>

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen. Der gøres opmærksom på, at et flertal eller et mindretal i udvalget ikke altid vil afspejle et flertal/mindretal ved afstemning i Folketingssalen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af *et mindretal* (EL), tiltrådt af <>:

I. Forslag til lov om voksenansvar for anbragte børn og unge

Til § 3

1) Efter stk. 2 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 3. Hvis det undtagelsesvis bliver nødvendigt i forhold til et barn eller en ung med funktionsnedsættelse at fastspænde barnet eller den unge med stofsele til en kørestol eller andet hjælpemiddel, seng, stol eller toilet for at hindre fald, må det kun ske under instruktion og tilsyn fra en fysioterapeut.«

[Instruktion og tilsyn af fysioterapeut i forbindelse med fastspænding med stofsele]

Til § 22

2) Som *stk. 2* indsættes:

»*Stk. 2.* Under tilsynsbesøget skal socialtilsynet tale i enrum med børnene og de unge, herunder skal der tales med børnene og de unge om både indberetningspligtige og ikke indberetningspligtige episoder med magtanvendelse.«

[Pligt til børnesamtale om magtanvendelse ved tilsynsbesøg]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Lovforslaget vil åbne op for, at børn og unge med funktionsnedsættelser i visse situationer kan fastspændes med stofseler uden øvre tidsgrænse, og uden at det skal registreres eller indberettes. Imidlertid advarer såvel Danske Handicaporganisationer som Institut for Menneskerettigheder om, at fastspænding med stofseler kan medføre ubehag eller de-

ciderede personskader, hvis det ikke foregår fagligt forsvarligt. Og lige præcis børn og unge med funktionsnedsættelser kan mangle sprog til selv at sætte ord på kropsligt ubehag. Derfor skal en fysioterapeut tilse, at eventuel fastspænding foregår på en hensigtsmæssig måde.

Til nr. 2

Lovforslagene indfører en ny kategori af såkaldt ”mindre indgribende magtanvendelse”, der hverken skal registreres eller indberettes. Derfor er det godt, at tilsynet med de anbragte børn og unge ifølge lovforslagets bemærkninger skal spørge ind til magtanvendelsen under tilsynets årlige besøg, men det er ikke tilstrækkeligt. Hvis tilsynet skal kunne danne sig et retvisende billede af institutionens brug af magtanvendelse, forudsætter det, at tilsynet altid taler med de anbragte børn og unge i enrum uden de ansattes tilstedeværelse.

Karin Nødgaard (DF) nfmd. Susanne Eilersen (DF) Karina Adsbøl (DF) Jan Rytkjær Callesen (DF) Dorthe Ullemose (DF) Karina Due (DF) Jakob Engel-Schmidt (V) Carl Holst (V) Jane Heitmann (V) Hans Andersen (V) Thomas Danielsen (V) Anni Matthiesen (V) Henrik Dahl (LA) Laura Lindahl (LA) Anders Johansson (KF) Karen J. Klint (S) Malte Larsen (S) Orla Hav (S) Pernille Rosenkrantz-Theil (S) fmd. Troels Ravn (S) Trine Bramsen (S) Yildiz Akdogan (S) Rune Lund (EL) Pernille Skipper (EL) Torsten Gejl (ALT) Marianne Jelved (RV) Andreas Steenberg (RV) Trine Torp (SF) Karsten Hønge (SF)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Siumut (SIU)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Tjóðveldi (T)	1
Alternativet (ALT)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende L 162 og L 163

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsnotat og høringssvar, fra social- og indenrigsministeren
2	Udkast til tidsplan for behandling af lovforslag L 162 og L 163
3	Tidsplan for behandling af lovforslag L 162 og L 163

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 162 og L 163

Spm.nr.	Titel
1	MFU spm. om, hvor lang tid ministeren forventer at børn og unge »kortvarigt« kan fastholdes, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
2	MFU spm. om, i hvilke situationer det vil være rimeligt at kropsvisitere børn og unge på sikrede institutioner, uden at der foreligger en konkret mistanke, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
3	MFU spm. om, hvordan ministeren vil følge med i anvendelsen af »mindre indgribende magtanvendelse« såsom kortvarig fastholdelse, brug af stofseler og bortvisning, når dette ikke skal indberettes nogen steder, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
4	MFU spm. om sikring af, at brugen af »mindre indgribende magt« ikke eskalerer, hvis det ikke indberettes, og kan der være grund til bekymring for, om manglende registrering af magtanvendelse svækker personalets tilskyndelse til faglig refleksion over pædagogiske alternativer til magtanvendelse, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
5	MFU spm. om, hvorvidt øget brug af magtanvendelse fører til bedre omsorg for anbragte børn og unge, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
6	MFU spm. om igangsættelse af initiativer, der skal forebygge, at det bliver nødvendigt at benytte magtanvendelse i arbejdet med udsatte børn og unge, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
7	MFU spm. om opfordring fra Danske Handicaporganisationer og Institut for Menneskerettigheder om at registrere og indberette stofselefastspænding af børn og unge med handicap, der ikke altid selv har sprog til at fortælle om episoderne, og en advarsel om, at fastspænding fysisk kan skade børn og unge med handicap, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
8	MFU spm. om imødekommelse af ønske fra organisationer som Børns Vilkår, Socialpædagogernes Landsforbund, FOA, Dansk Socialrådgiverforening om et klart skel mellem magt og omsorg, så personalet og de anbragte børn og unge ikke ender i juridiske gråzoner, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 9 MFU spm. om sikring af, at øget magtanvendelse over for anbragte børn og unge ikke fører til optrappede konflikter, mere vold på anbringelsesstedet og flere sammenbrud i anbringelserne, som både FOA og Dansk Socialrådgiverforening advarer mod, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 10 MFU spm. om sikring af de anbragte børn og unges muligheder for at reagere på og bearbejde oplevelser i forbindelse med øget magtanvendelse, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 11 MFU spm. om udokumenteret magtanvendelse i plejefamilier, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå